

OBSAH:

Kapitola 1. ZÁKLADY TEORIE FINANČNÍHO TRHU	9
1. Úvod do studia teorie finančního trhu	10
2. Vzájemné vztahy finančního a ekonomického systému	10
2.1. Finanční systém a jeho funkce	11
2.2. Vztahy ekonomického a finančního systému	12
2.2.1. Základní toky v ekonomickém systému	12
2.2.2. Druhy trhů působící v rámci ekonomického systému	14
3. Typy finančních transakcí	19
4. Vymezení finančních investic a jejich charakteristika	22
4.1. Základní rozdělení investic	22
4.1.1. Základní charakteristika finančních investic	23
4.1.2. Základní charakteristika reálných investic	24
4.2. Finanční aktiva	24
4.2.1. Základní rozdělení finančních aktiv	25
4.2.2. Proces tvorby a užití finančních aktiv	26
5. Členění finančního trhu	30
5.1. Peněžní trh	31
5.1.1. Trh krátkodobých úvěrů	31
5.1.2. Trh krátkodobých cenných papírů	32
5.2. Kapitálový trh	32
5.2.1. Trh dlouhodobých úvěrů	32
5.2.2. Trh dlouhodobých cenných papírů	33
5.3. Trh s cizími měnami	33
5.3.1. Trhy devizové	33
5.3.2. Trhy valutové	34
5.4. Trhy drahých kovů	34
6. Struktura trhu cenných papírů	34
6.1. Trhy primární a sekundární	35
6.1.1. Primární trhy cenných papírů	36

6.1.2.	Sekundární trhy cenných papírů	36
6.2.	Veřejné a neveřejné (smluvní) trhy cenných papírů	36
6.2.1.	Veřejné trhy cenných papírů	37
6.2.1.1.	Veřejné trhy primární	37
6.2.1.2.	Veřejné trhy sekundární	39
6.2.1.2.1.	Veřejné trhy sekundární organizované	39
6.2.1.2.2.	Veřejné trhy sekundární neorganizované	42
6.2.2.	Neveřejné (smluvní) trhy cenných papírů	43
6.2.2.1.	Neveřejný (smluvní) primární trh	43
6.2.2.2.	Neveřejný (smluvní) sekundární trh	43
7.	Efektivnost fungování finančních trhů	43
7.1.	Ideální (dokonalý) trh	44
7.2.	Trh efektivní	44
8.	Faktory integrace jednotlivých segmentů finančního trhu	44

Kapitola 2. INSTITUTE A NÁSTROJE FINANČNÍHO TRHU 46

1.	Kategorizace subjektů působících v rámci finančního trhu	47
2.	Obchodní /komerční/ banky	48
2.1.	Bankovní systém /bankovní soustava/	48
2.2.	Centrální /ústřední/ banka a její působení v rámci bankovního systému	49
2.2.1.	Postavení centrální banky v rámci bankovního systému a její poslání	49
2.2.2.	Funkce centrální banky	49
2.2.2.1.	Makroekonomická funkce centrální banky	50
2.2.2.1.1.	Měnová /monetární/ politika	50
2.2.2.1.2.	Emise hotovostních peněz	50
2.2.2.1.3.	Devizová činnost	50
2.2.2.2.	Mikroekonomická funkce centrální banky	51
2.2.2.2.1.	Regulace obchodních bank a provádění bankovního dohledu	51
2.2.2.2.2.	Působení jako „banka bank“	52
2.2.2.2.3.	Působení jako „banka státu (vlády)“	52
2.2.2.2.4.	Reprezentace státu v měnové oblasti	53
2.2.3.	Nástroje monetární politiky centrální banky	53
2.2.3.1.	Nepřímé (tržní) nástroje monetární regulace	54

2.2.3.1.1.	Diskontní nástroje /diskontní politika/ centrální banky	54
2.2.3.1.2.	Operace na volném trhu	56
2.2.3.1.3.	Povinné minimální rezervy	58
2.2.3.1.4.	Konverze a swapy cizích měn	59
2.2.3.1.5.	Intervence ve prospěch (v neprospěch) devizového kurzu	59
2.2.3.2.	Přímé (administrativní) nástroje monetární regulace	60
2.2.3.2.1.	Pravidla likvidity	61
2.2.3.2.2.	Úvěrové kontingenty	61
2.2.3.2.3.	Úrokové limity (úrokové stropy)	62
2.2.3.2.4.	Povinné vklady	62
2.3.	Základní funkce obchodních bank a podstata jejich podnikatelské činnosti	62
2.3.1.	Funkce obchodních bank	63
2.3.2.	Zásady činnosti obchodních bank	63
2.3.3.	Teoretické vymezení pojmů „bankovní operace“, „bankovní obchody“ a „bankovní produkty“	65
2.3.3.1.	Bankovní operace	65
2.3.3.2.	Bankovní obchody	65
2.3.3.3.	Bankovní produkty	66
2.4.	Základní druhy bankovních produktů a jejich systematizace	66
2.4.1.	Finančně úvěrové bankovní produkty	67
2.4.1.1.	Peněžní bankovní úvěry a půjčky	68
2.4.1.1.1.	Kontokorentní úvěr	68
2.4.1.1.2.	Lombardní úvěr	69
2.4.1.1.3.	Eskontní úvěr	69
2.4.1.1.4.	Malé osobní a spotřební úvěry	70
2.4.1.1.5.	Emisní půjčka	71
2.4.1.1.6.	Hypotéční úvěr	71
2.4.1.2.	Závazkové úvěry a záruky	72
2.4.1.2.1.	Akceptační úvěr	72
2.4.1.2.2.	Avalový (ručitelský) úvěr	72
2.4.1.3.	Speciální finančně úvěrové obchody komerčních bank	73
2.4.1.3.1.	Faktoring	73
2.4.1.3.2.	Forfaiting	74
2.4.1.3.3.	Finanční leasing	74
2.4.2.	Depozitní (vkladové) bankovní produkty	75
2.4.2.1.	Nákup vkladů od klientů obchodních bank	75
2.4.2.1.1.	Vklady na běžných účtech	76

2.4.2.1.2.	Vklady na vkladových účtech	78
2.4.2.1.3.	Vklady na vkladních knížkách	79
2.4.2.1.4.	Speciální druhy úsporných vkladů	79
2.4.2.2.	Emise bankovních dluhopisů	80
2.4.2.2.1.	Vydávání depozitních certifikátů	80
2.4.2.2.2.	Vydávání vlastních směnec	81
2.4.2.2.3.	Emitování bankovních obligací	81
2.4.2.2.4.	Emitování hypotečních zástavních listů	81
2.4.3.	Ostatní druhy bankovních produktů	82
2.5.	Bankovní obchody komerčních bank na mezibankovním trhu	82
2.5.1.	Mezibankovní obchody sjednané mezi obchodními bankami	83
2.5.2.	Mezibankovní obchody sjednané mezi obchodními bankami a bankou centrální	84
2.6.	Obchody komerčních bank s cennými papíry prováděné na sekundárním trhu	84
3.	Nebankovní spořitelní instituce	85
3.1.	Úvěrová družstva	85
3.2.	Ostatní druhy nebankovních spořitelních institucí	86
4.	Pojišťovací instituce	86
4.1.	Pojišťovny	87
4.1.1.	Rozdělení pojišťoven z hlediska šíře zaměření jejich činnosti	88
4.1.1.1.	Pojišťovny specializované	88
4.1.1.2.	Pojišťovny univerzální	88
4.1.2.	Rozdělení pojišťoven z hlediska jejich právní formy	88
4.1.2.1.	Pojišťovny s právní formou akciových společností	89
4.1.2.2.	Vzájemné (družstevní) pojišťovny	89
4.1.2.3.	Státní pojišťovny	89
4.1.3.	Rozdělení pojišťoven z hlediska směrnic Evropské unie	89
4.1.3.1.	Pojišťovací společnosti životních pojištění	90
4.1.3.2.	Pojišťovací instituce neživotních pojištění	91
4.2.	Penzijní fondy	92
4.2.1.	Penzijní pojištění	92
4.2.2.	Penzijní připojištění	93
5.	Instituce kolektivního investování	95
5.1.	Investiční a podílové fondy	96
5.1.1.	Kolektivní investování prostřednictvím investičních fondů	96
5.1.2.	Kolektivní investování prostřednictvím podílových fondů	97

5.2.	Investiční a podílové fondy uzavřeného a otevřeného typu	97
5.2.1.	Investiční a podílové fondy uzavřeného typu	97
5.2.2.	Investiční a podílové fondy otevřeného typu	98
6.	Ostatní podnikatelské subjekty finančního trhu	98
7.	Vymezení cenných papírů finančního trhu a jejich systematizace	98
7.1.	Vymezení cenných papírů finančního trhu	98
7.2.	Systematizace cenných papírů finančního trhu	100
7.2.1.	Cenné papíry investičního a neinvestičního charakteru	100
7.2.1.1.	Cenné papíry investičního charakteru	100
7.2.1.2.	Cenné papíry neinvestičního charakteru	101
7.2.2.	Základní členění cenných papírů finančního trhu	101
7.2.2.1.	Základní druhy cenných papírů finančního trhu	102
7.2.2.1.1.	Základní druhy cenných papírů peněžního trhu	102
7.2.2.1.2.	Základní druhy cenných papírů kapitálového trhu	104
7.2.2.2.	Cenné papíry kolektivního investování	105

Kapitola 3. VÝZNAM ÚROKOVÝCH SAZEB A JEJICH FUNKCE 106

1.	Funkce úrokových sazeb ve finančním a ekonomickém systému	107
2.	Teorie úrokových sazeb	108
2.1.	Klasická teorie úrokových sazeb	108
2.2.	Úroková teorie preference likvidity	112
2.3.	Úroková teorie zápůjčního kapitálu	116
2.4.	Úroková teorie racionálního očekávání	121
3.	Vzájemné vazby jednotlivých druhů úrokových sazeb	122
3.1.	Úrokové sazby stanovované centrální bankou	122
3.2.	Mezibankovní úrokové sazby	123
3.3.	Tržní úrokové sazby	124
3.3.1.	Prime rate úrokové sazby	124
3.3.2.	Standardní tržní úrokové sazby	124
4.	Mechanismus regulace úrokových sazeb	125

KAPITOLA 4. SOUČASNÝ VÝVOJ SVĚTOVÉHO FINANČNÍHO SYSTÉMU JEHO PERSPEKTIVY

126

1.	Současné vývojové trendy světového finančního systému	127
2.	Globalizace světového finančního systému a její rizika	131
2.1.	Jednotlivé dílčí rizikové oblasti soudobého vývoje světového finančního systému	131
2.2.	Rizika globalizace světového finančního systému	134

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

136